

tabellen voor het bepalen der meest voorkomende soorten, veel Hollandsche namen, veel afbeeldingen, en wat al niet meer, maakt dat het werk *af* is. Toen ik een jaar of vier geleden ook in *De Levende Natuur*, verschillende wenschen uitte, omtrent een nieuwe flora voor Paddestoelen, dacht ik niet, dat ze zoo spoedig in vervulling zouden gaan. Ja wij leven snel tegenwoordig!

Over de naamkwestie zal nog wel iets in 't midden gebracht worden en ik vind het jammer, dat niet eerst de uitgedachte namen aan een Commissie ter adviseering zijn gezonden. Wat één dokter niet weet, weten twee wellicht wel. En nu eenmaal verschillende namen zijn neergeschreven, valt het moeilijk ze later te wijzigen. Zoo lijkt mij de naam slijmkop voor *Myxaciium* niet zoo doelmatig als slijmvoet, wat juist een typische eigenaardigheid der *Myx.* weergeeft. Slijmkopppig zijn zoo'n massa soorten! (Zie o.a. No. 46 en 47, *Hygrophorus*). Ook mocht *Myxelator* niet Hooge Gordijnzwam genoemd worden, maar had beter om in den stijl te blijven: Hooge Slijmkop gedoopt zijn geweest.

Waarom *Tricholoma*, Ridderzwam genoemd??

Maar enfin. Wij hebben een prachtig boek om mee te beginnen. En een flink debiet moge het loon zijn voor den moeievollen arbeid der noeste auteurs.

Denekamp.

J. B. BERNINK.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

NATUURBESCHERMING.

No. 19.

Ook de Natuurbescherming moet een *Wetenschap* worden met professorale zetels en de voorrechten mogen opeischen, die de wetenschappen met recht voor zich vragen.

PROF. SCHILLINGS.

Dat is immers juist het *betreuwenswaardige*, dat zoo velen meenen dat alle soorten der dierenwereld nog zoo talrijk voorhanden zijn, dat *»bescherming» onnoodig is*.

Redactie *Blätter f. Naturschutz*.

In het reeds door mij kort aangekondigde boek *»Our Vanishing wild Life»* by Dr. Hornaday, het beste en uitgebreidste en daardoor treurigste en 't meest indrukmakende boek dat er tot nog toe is uitgekomen over menschelijke vernielzucht en lage geldzucht en laffe, doel-looze moordlust, staat als begin van hoofdstuk 21: (Het wreede ongcivilizeerde standpunt van ieder geweerdragend mensch), zoo goed in woorden uitgedrukt, wat voor soort persoon zulk een mensch is. De passage luidt aldus: »De geestestoestand van menschen die schieten, vormt een vreeselijke en hoofdfactor in de vernietiging van de vrije levende dieren en de nitroëing der soorten. Volle 95 % van de sport-mannen, schieters en andere personen en knapen die dieren vernietigen, over de geheele wereld en bij alle naties, beschouwen alle dieren slechts als *dingen* die er voor zijn om *gedood* en *gegeten* te worden, en het komt niet in hen op, dat het levende schepsels zijn die en om hun schoonheid en om hun belangrijkheid waard zijn om voor de menschheid bewaard te blijven zooals de natuur ze om ons heen heeft doen ontstaan. Het is bij al die schieters nog maar een geestestoestand van een holen-bewonend mensch-dier. Deze uitspraak mag hard *schijnen* maar hij is gebaseerd op persoonlijke ervaring met duizenden menschen van de geheele wereld die schietend zijn; mijn levensomstandigheden hebben mij in aanraking gebracht met de sportsmenschen en geweerdragers van de geheele wereld gedurende 35 jaar lang, en mijn schieterskennissen beschieten met hunne doodelijke wapenen zeker $\frac{7}{10}$ van de »wereldlijke» jachtgronden. Met hen omgaande ben ik tot de treurige conclusie gekomen tevens dat zij *dán alleen* dieren *probeeren te beschermen*, als zij ze later dood mogen schieten! Wie zag ooit een vogelschieter in 't strijdperk treden voor het behoud van een vogelsoort ter wille van zijn schoonheid of zijn aesthetische levenswaarde? Ik heb het nooit gehoord en ik zat in vele vereenigingen van dien aard. Het eenige gesprek loopt over schietseizoenen, schiet-rechten etc. Degene die den moed bezit om voor te stellen, een dier vrij te stellen van het geweer, heeft een harde strijd te strijden onder zijn kornuiten. Men staat kwaad op, en roept: »alles nonsens! er zijn er genoeg!» De passie is om *alles* te dooden zoolang er *iets* te dooden overblijft!

Laat ons van voor af aan dit subliem — nuttige boek gaan behandelen. Het boek begint met een zeer veel indruk-makende titelplaat van de trekduif met bijschrift dat tevens dient als motto. Het bijschrift is een citaat uit het staatsrapport van Ohio in 1857 aangaande het voorstel van toenmaals, om de trekduif te beschermen. In dat staatsrapport werd toen notabene brutaalweg en naïefweg hetzelfde geantwoord wat we heden ten dage ook steeds hooren wanneer we aandringen op natuurbescherming; n.l.: »De trekduif *behoeft* niet beschermd te worden; zij is wondervol vruchtbaar en heeft de onmetelijke bosschen van het Noorden als broedplaatsen, honderden mijlen reizend bij het voedsel zoeken, en daardoor den eenen dag hier, den anderen daar, en geen enkel gewoon vernietigings-middel kan de gelederen doen slinken, en *geen* handeling kan de myriaden verminderen»!!

En daarnaast als scherpe tegenhanger een photo van de trekduif in 1912, als opname van het *allerlaatste* bestaande individu, nu nog levend in den dierentuin van Cincinnati!! en dat is gebeurd dus in slechts 55 jaar! In vijf- en vijftig jaar zijn, (zooals genoeg onder de lezers bekend zal zijn alleén door schietende menschen, die *dagelijks wagenvrachten* duivenlijken te vervoeren hadden tijdens den trektijd) dus al die myriaden neergeschoten en uit de nesten gehaald en geworgd uit laffe moordzin; de authentieke rapporten uit dien tijd staan ons ten dienste bij vele schrijvers om van jaar op jaar hun verdwijnen na te gaan. Dus wat de anti-beschermers dachten dat *nooit* kon gebeuren, is in één halve eeuw wél gebeurd. Daar staat nu leeken-wijsheid van anti-beschermers tegenover het geroep om hulp van de natuurkenners—beschermers!! Daar staan ze nu!! En het is lang niet het eenige voorbeeld helaas, zooals het boek ons op elke bladzijde aantoonst. Dezelfde titelplaat geeft ook een citaat uit dat rapport, van dezelfde onwil getuigend om te beschermen een snipsoort die thans is uitgeroeid, en waarvan in 't rapport werd gezegd dat uitroeien onmogelijk was. Als korte inhoud van het geheele werk licht ik vooraf den volgende zin even uit het boek: »Het is een feit dat in alle streken die door »gecivilizeerde«(!) menschen bezocht worden, het vrije dierenleven in *grootere* aantal *vermoord* wordt *dan* het zich *vernemenigvuldigt* dus noodzakelijk ten ondergang gedoemd is door deze menschelijke handeling«.

Daartegenover staat dus de natuurhandeling die in elk apart stukje natuur weer opnieuw ons blijkt, dat bij elk levend wezen de eieren verre het aantal van de voor de natuurlijke verhoudingen vereischte individuen overtreffen, omdat er door den strijd om 't bestaan zoo vele ten ondergang gedoemd zijn! Daar staan nu de *domme* menschelijke handelingen *scherp* tegenover de *vernuftige* natuurverhoudingen: bij den mensch vernietiging en uitroeijing dood en verderf: bij de natuur steeds nieuwe opleving en aanvulling; verjonging en zegen. Wie is zoo dom en blind dat hij hierin de *menschelijke* partij kiest? Ja, zooals we steeds zien en ons in dit boek op elke bladzijde fêl blijkt, zijn dat toch nog $\frac{7}{8}$ van alle menschen; een tijd geleden, had men nog veel kunnen zeggen, zonder der waarheid te kort te doen, dat op enkele uitzonderingen na, de *geheele* menschheid blind en bot was op dit punt, maar tegenwoordig is gelukkig waar, wat Herman Berdrow in het *Jahrbuch der Naturkunde*, Jahrgang 1913, in de rubriek: Naturdenkmalschutz schrijft: »De vrees, in onze dieren- en plantenwereld steeds grootere hiaten te zien ontstaan, last voortdurend grootere kringen onder de menschen aan, en vooral onder de *boven allen uitstekende Pioniers der wetenschap*. En het moet ook een punt van de instelligentsten en ruimstdenkenden en verstandigen onder ons zijn, om een eind te maken aan dat vernielingswerk; om nog te redden wat er te redden is«.

En dan moet er in de allereerste plaats het dwaze idee dier menschen vernietigd worden dat de vrije natuur het wilde planten- en dierenleven *eigendom* is van *enkelen* (de vernielers), die er mee zouden mogen doen, wat zij verkiezen en er ons allen zelfs van zouden mogen berooven! Dr. Hornaday zegt ook in het boek: »Voor sommige menschenhersen schijnt het een soort vaststaand feit te zijn, dat de wilde dieren die in hun omgeving niet alleén maar zelfs in andere landen leven hun eigendom zijn! Zeer weinigen erkennen dat *ieder ander* man, vrouw, kind van een provincie of land even groote eigendomsrechten heeft, maar ook even *weinige*: de levende wezens zijn deel van het *heelal*.« De schrijver zegt dan ook herhaaldelijk en terecht: »Och denk toch eens aan het noodlot van elk vrij levend dier, welks treurig lot het overgeleverd heeft aan den willekeur van den mensch!»

Zie, zoo'n boek moest nu in 't Nederlandsch vertaald en door *ieder* gelezen worden, die denken kan; juist dit boek dat dingen van de *heele wereld* vertelt,¹⁾ en niet alleén over één bepaald land en enkele wetten en menschelijke handelingen vertelt, maar iederen leek dingen laat zien, ook in plaat die hij anders totaal *nooit* te weten komt, en daarom ook niet gelooft als hij ze hoort vertellen. Zó moest het geheele volk worden *opgevoed*, in plaats zich te interesseeren voor de zaken, die het heden ten dage belangrijker vindt.

¹⁾ Het is juist zoo jammer, dat vele amateurs alleén maar kennis en belangstelling van- en werkkraft en enthousiasme laten werken voor de planten en dieren van hun eigen land; een uitzondering is het, als ze boeken koopen over andere landen van Europa; en een groote zeldzaamheid als ze de andere *werelddeelen* in hun bibliotheek vertegenwoordigd hebben!!

Laat ons thans het boek van 't begin af aan eens doorloopen. In het voorwoord trekken de volgende zinnen onze speciale aandacht: »De bescherming van het dieren- en plantenleven en van de algemeene schoonheid van de natuur, is een van de opperste plichten van de hedendaagsche mannen en vrouwen; het is een gebiedende plicht, daar het terstond verricht moet worden, want anders is het te laat. Elke methode van bescherming, gemoeds — paedagogische — en wettelijke, moet aangewend worden.« En verderop: »De hierbij gegeven photo's liegen niet, en zijn daarom niet te weggelassen documenten.« En ten slotte: »Wij vernielen tegenwoordig geen groote kunstwerken meer. Zij worden als schatten bewaard en beschouwd als zaken van onbetaalbare waarde; maar we moeten de trap van beschaving nog bereiken waarbij de vernieling van een roemrijk natuur-werk, hetzij het is een rots of een bosch, hetzij het een zoogdier of vogel is, met even groote afschuw wordt veroordeeld. Behalve in natuurbeschermings-parken, wordt een aardsch paradijs door ons in een aardsche hel veranderd; en het zijn geen wilden of menschen van primitieve cultuur die dit doen, maar mannen en vrouwen die pralen met hun gecivilizeerdheid! Lucht en water worden verontreinigd, rivieren en stroomen dienen als vuilwatergoot en mestvaait, bosschen omgehakt en visschen uit het water verdreven; veel vogels zijn uitgeroeid of zullen het zeer spoedig zijn; vele zoogdieren staan op 't punt van te verdwijnen voor eeuwig.

De feiten en platen van dit boek zullen al diegenen met ontzetting vervullen die, hoewel beminnars en vrienden van de natuur, toch in een valsch of denkkeelig gevoel van veiligheid leven. De logika van de opgesomde feiten is onwederlegbaar. De schrijver van dit boek is geen onbekende of amateur op dit gebied. Zijn ideeën aangaande verbeteringsmethoden zijn gekomen uit succesvolle langdurige ervaring, en ieder zal goed doen met zijne ideeën te aanvaarden.

De »New York Zoological Society« laat dit boek de wereld ingaan in 't geloof dat er niemand beter over dit onderwerp kan spreken dan Dr. Hornaday. Wij vinden dan ook dat dit een gróót boek is, om een machtigen invloed uit te oefenen over de geheele wereld, om verstaald te worden in allerlei talen en om de menschen te laten ontwaken vóór het te laat is.« Aldus spreekt in 't voorwoord Dr. Osborn, president van »The New York Zool. Soc.«. Het werk is opgedragen aan den beroemden natuurbeschermmer William Dutcher, en met zijn portret voorzien. In een reeks van volgende stukken zal ik een overzicht van het geheele werk trachten te geven, voor zoover de plaats en de rest van de berichten dit toelaat.

Engeland en Amerika hebben allebei al een prachtige stap in de goede richting gedaan door laatst de wet aan te nemen waarbij alle invoer van vogelveeren en huiden totaal verboden wordt (behalve voor te bewijzen wetenschappelijke doeleinden) en deze wet begint met 1 Jan. '14 te werken. Op 3 Sept. l.l. ging de wet er door. Bij gelegenheid zal ik alle bepalingen van deze wet hier eens neerschrijven. Ze zijn te vinden in Bird-Lore p. 333.

Wanneer zou Nederland dit voorbeeld volgen?

Dr. Hornaday wijst er ook op dat Amsterdam nog steeds een wereldbrandpunt van veeren-handel voor het geheele vasteland is! Treurig!

Dordrecht.

P. J. BOLLEMAN VAN DER VEEN.

Jan van Gent. — 4 December vernam ik uit Texel, dat daar een Jan van Gent geschoten is. Deze groote vogel vertoont zich daar slechts zelden en dan alleen na stormen uit het Noordwesten.

Rotterdam.

J. A. M. BOER.

Het komt werkelijk heel dikwijls voor, dat na stormen de Jan van Gent zich aan onze kusten vertoont en dan nog wel meestal in een toestand van uitputting. Ook vindt men ze vaak dood op 't strand. Minder bekend is het echter, dat ook onafhankelijk van stormweer, deze mooie vogel in onze wateren komt visschen en wel meest in het voorjaar. In het Vliegat heb ik hem dikwijls genoeg zien rondzwemmen in gezelschap van alken en duikers.

JAC. P. TH.

Notenkraker. — Sinds eenige dagen komt er geregeld een notenkraker op onze schutting (Haarlemmerhoutpark). Een wintervogel die ik sinds ons wonen hier (vanaf 1909) nog niet zag.

Haarlem.

J. M. STERCK—PROOT.

GEVRAAGD:

Gave en inlandsche exemplaren van: Argyannis euphrosine, Argdia, Zeph. quercus, Zeph. betulae, Lyc. arion, Drym. trimacula, Nos. dromedarius, Org. ericae, Dr. binoria en Dr. cultraria

IN RUIL VOOR:

Hadena rurea, Had. rur. aber, Modena gemina var. rimiosa, Poel. populi, Bomb. quercifolia, Syns. phegea, Orth. pistacina, Mam. tineta, Sesia tupiliformis, Nos. (Dr.) chaonia (vele exemplaren). Adres: Ph. A. van Goethem, Hoofd eener school, Bergen op Zoom.